

สงกรานต์คึกคักในประเทศเพื่อนบ้าน สร้างโอกาสธุรกิจไทย

โดย ฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

เมื่อเริ่มเข้าสู่เดือนเมษายน นอกจากอากาศที่ร้อนระอุขึ้นแล้ว หลายคนมักนึกถึงเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งไม่เพียงเป็นหนึ่งในเทศกาลเฉลิมฉลองสำคัญประจำปีของไทย แต่ยังเป็นเทศกาลสำคัญของประเทศเพื่อนบ้านด้วย โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศ CLM (กัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมา) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากประเพณีสงกรานต์เป็นประเพณีโบราณที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน สันนิษฐานว่าจุดเริ่มต้นมาจากประเทศอินเดียภายใต้แบบแผนของพราหมณ์/ฮินดู ก่อนจะแพร่หลายไปสู่ดินแดนอุษาคเนย์ โดยเฉพาะบริเวณประเทศกัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และไทยในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม แม้จุดเริ่มต้นประเพณีสงกรานต์มาจากรากฐานวัฒนธรรมเดียวกัน แต่ปัจจุบันประเพณีและการจัดงานเทศกาลสงกรานต์ในแต่ละประเทศมีทั้งความเหมือนและความต่างที่น่าสนใจจะนำมาเล่าสู่กันฟัง รวมถึงหากวิเคราะห์เจาะลึกกันให้ดี เทศกาลนี้จะสร้างโอกาสทางธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการไทยได้อีกมาก

ขอเริ่มต้นที่เทศกาลสงกรานต์ใน**กัมพูชา**เป็นที่แรก เทศกาลสงกรานต์ในกัมพูชามีวันสำคัญรวม 3 วัน ยกเว้นในบางปีอาจมี 4 วัน ขึ้นอยู่กับจันทรคติ โดยวันแรกเรียกว่า “Moha Songkran” ในวันที่ชาวกัมพูชาจะจัดพิธีสังเวยเทวดาใหม่ หลังจากนั้นจะไปทำบุญและฟังธรรมเทศนาต่อที่วัด วันที่สองเรียกว่า “Wanabat” (บางปีวันนี้อาจมีสองวัน) ชาวกัมพูชาจะจัดสำหรับอาหารให้แก่บิดามารดาปู่ย่าตายายพร้อมขอพรจากท่าน ก่อนจะไปทำบุญพร้อมถวายภัตตาหารแก่พระสงฆ์ที่วัด และวันที่สามเรียกว่า “Tanai Lieang Saka” ช่วงเช้ายังคงทำบุญถวายอาหารพระสงฆ์ หลังจากนั้นช่วงบ่ายจะสงฆ์พระพุทธรูปและพระสงฆ์ รวมถึงผู้สูงอายุและผู้มีพระคุณ ก่อนที่จะเล่นสาดน้ำกัน ทั้งนี้ ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ชาวกัมพูชามีความเชื่อว่าห้ามทำงาน ทำให้ในเมืองหลวงอย่างกรุงพนมเปญแทบจะเป็นเมืองร้าง ร้านค้าและสถานที่ทำงานต่างๆ ล้วนปิดทำการ ชาวกัมพูชาส่วนใหญ่จะเดินทางกลับบ้านในต่างจังหวัด ทำให้ความคึกคักของเทศกาลสงกรานต์มักอยู่ตามต่างจังหวัดและเมืองใหญ่ในภาคต่างๆ ของกัมพูชา อาทิ พระตะบอง บันเตียเมียนเจย รวมถึงเสียมราฐที่จัดงานเทศกาลสงกรานต์ใหญ่ที่สุดในประเทศ เนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญ โดยพื้นที่จัดงานจะอยู่บริเวณนครวัด ซึ่งจากข้อมูลของทางการจังหวัดเสียมราฐระบุว่า มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวกัมพูชาและชาวต่างชาติเดินทางมาเที่ยวเทศกาลสงกรานต์ในเสียมราฐมากกว่า 5 แสนคนต่อปี มีเม็ดเงินสะพัดปีละไม่น้อยกว่า 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สำหรับเทศกาลสงกรานต์ใน**สปป.ลาว** มีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยบริเวณนครหลวงเวียงจันทน์มักนิยมจัดงานประเพณีสงกรานต์แบบดั้งเดิมควบคู่ไปกับกิจกรรมบันเทิงสมัยใหม่ โดยบริเวณจัดงานหลักจะอยู่ริมถนน Setthathilath และบริเวณใกล้เคียง นอกจากนี้ ชาว สปป.ลาว ยังนิยมเดินทางข้ามโขงมาเล่นน้ำสงกรานต์ในจังหวัดหนองคายและอุดรธานีของไทยด้วย ขณะที่เมืองหลวงพระบางจะเน้นจัดงานพิธีทางศาสนาและงานรื่นเริงตามขนบธรรมเนียมประเพณีแบบดั้งเดิม ในวันที่แรกเรียกว่า “วันสังขารล่อง” ชาวหลวงพระบางนิยมซื้อธงที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา อาทิ ธงรูปพระพุทธเจ้า ธงตัวเพ็ญ (สัตว์ประจำปีนักษัตร) เพื่อนำไปปักไว้บนพระธาตุทราย วันที่สองเรียกว่า “วันเนา” จะมีขบวนแห่เกี่ยวของพระสงฆ์ นางสงกรานต์ รวมถึงมีการแห่สิ่งศักดิ์สิทธิ์คำ และปู่เยอ ย่าเยอ (เทวดาผู้ปกป้องรักษาเมือง) และวันที่สามเรียกว่า “วันสังขารขึ้น” ในตอนเช้าจะวางดอกไม้ธูปเทียนไว้หน้าบ้านเพื่อทำความเคารพเจ้าที่เจ้าทาง หลังจากนั้นจะร่วมกันทำบุญตักบาตรข้าวเหนียว

เทศกาลสงกรานต์ใน**เมียนมา** เรียกว่า “Thingyan” ซึ่งถือเป็นช่วงวันหยุดยาวช่วงหนึ่งของเมียนมา มีทั้งการจัดกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม รวมถึงการทำบุญตามวัดวาอารามต่างๆ ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก และกิจกรรมบันเทิงสมัยใหม่ซึ่งสถานที่จัดงานรื่นเริงส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณถนน Kaba Aye Pagoda และ Kandawgyi รวมถึงบริเวณรอบเจดีย์ชเวดากองที่มักมีหนุ่มสาวรวมตัวกันเล่นน้ำบริเวณนี้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ บริเวณเมืองชายแดนอาทิ เมืองเมียวดีที่อยู่ติดกับอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ก็เป็นอีกจุดหนึ่งที่เกิดกิจกรรมสงกรานต์อย่างใหญ่โต เนื่องจากอยู่ติดกับประเทศไทย ทำให้รูปแบบการเล่นน้ำและกิจกรรมบันเทิงต่างๆ ใกล้เคียงกับไทยมาก

จะเห็นได้ว่า กิจกรรมในเทศกาลสงกรานต์ของประเทศเพื่อนบ้านแม้มีบางอย่างที่แตกต่างจากไทย แต่ก็มีหลายส่วนที่คล้ายคลึงกัน โดยกิจกรรมหลักๆ ยังคงเป็นพิธีกรรมทางศาสนาและการทำบุญ รวมถึงการจัดงานรื่นเริงเล่นสาดน้ำของหนุ่มสาว ตลอดจนการจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ระหว่างญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง ทั้งนี้ ดังที่ทราบกันดีว่าสินค้าและบริการของไทยได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับเป็นอย่างดีในตลาดประเทศเพื่อนบ้าน เทศกาลสงกรานต์ซึ่งเป็นหนึ่งในเทศกาลใหญ่ประจำปีของประเทศเพื่อนบ้าน จึงมีเม็ดเงินสะพัดเป็นจำนวนมาก ย่อมเป็นอีกหนึ่งโอกาสสำคัญของธุรกิจไทยสังเกตได้จากในเดือนมีนาคมของทุกปี มูลค่าส่งออกของไทยไปกลุ่มประเทศ CLM มักสูงเป็นอันดับ 2 เมื่อเทียบกับมูลค่าส่งออกรวมไปกลุ่มประเทศ CLM ทั้งปี เป็นรองเพียงช่วงปลายปีเท่านั้น สะท้อนว่าผู้นำเข้าในประเทศเพื่อนบ้านเร่งนำเข้าสินค้าไทยเพื่อเตรียมจำหน่ายในช่วงเทศกาลสงกรานต์ โดยกลุ่มสินค้าไทยที่มีโอกาสทำตลาดได้ดีในช่วงเทศกาลนี้ อาทิ **อาหารและเครื่องดื่ม** โดยเฉพาะน้ำอัดลมและเครื่องดื่มชูกำลัง (ชาวเมียนมานิยมดื่มเครื่องดื่มชูกำลังเพื่อดับกระหาย) **อุปกรณ์ที่ใช้เล่นน้ำสงกรานต์** ไม่ว่าจะเป็นซอง/กระเป๋าพลาสติก ปืนฉีดน้ำ แวนตักน้ำ ซึ่งสินค้าหลายอย่างนำเข้ามาจากไทย ตลอดจน**เสื้อผ้า/เครื่องประดับ** ที่นิยมซื้อให้กันเป็นของขวัญในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งสินค้าแบรนด์ไทยยังคงเป็นตัวเลือกอันดับต้นๆ รวมถึง**หลอดไฟ** ที่นิยมซื้อไปประดับประดับตกแต่งบ้านในช่วงเทศกาลนี้ด้วย และที่ลืมไม่ได้คือ**สินค้าที่เป็นปัจจัยและเครื่องใช้สำหรับพระภิกษุสงฆ์** (มีดโกน ช้อนส้อมแปรง/ยาสีฟัน ชันน้ำ) เนื่องจากในช่วงเทศกาลนี้มักมีการทำบุญกันอย่างต่อเนื่อง สำหรับธุรกิจบริการของไทยที่มีโอกาสทำตลาดสูง ได้แก่ **ร้านอาหารและร้านกาแฟไทย** ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างดีและอยู่ในตลาดกลางค่อนบนของผู้บริโภคในประเทศเพื่อนบ้าน ช่วงเทศกาลนี้ย่อมเป็นจังหวะที่ดีในการจัดโปรโมชั่นเพื่อโปรโมทอาหารและเครื่องดื่มสไตส์ไทย ทำयที่ผู้ขอฝากคำแนะนำว่า แม้สินค้าและบริการของไทยจะได้รับการตอบรับที่ดีจากประเทศเพื่อนบ้าน แต่หากผู้ประกอบการไทยหมั่นศึกษาถึงพฤติกรรมและความต้องการที่แท้จริงของผู้บริโภคในประเทศเหล่านี้ ก็จะทำให้สามารถทำตลาดและเพิ่มยอดขายได้อย่างต่อเนื่อง

10 เมษายน 2560

ส่วนประชาสัมพันธ์ สำนักบริหาร